

καντήλα

καντήλα, η, ουσ. [<μσν. καντήλα <μτγν. κανδήλη <λατιν. candela]. **1.** μεγάλη λυχνία λαδιού, που κρέμεται στις εκκλησίες και στα εικονοστάσια των σπιτιών: «κάθε βράδυ η μητέρα μου ανάβει την καντήλα μπροστά στο εικονοστάσι». **2.** φουσκάλα με υγρό που σχηματίζεται στην επιφάνεια του δέρματος: «χύθηκε καυτό λάδι στο χέρι μου κι αμέσως έγινε καντήλα στο μέρος που έπεσε»·

- *ανάβω καντήλα*, (στη γλώσσα της αργκό) δημιουργώ φασαρίες, δυσάρεστες καταστάσεις: «όπου και να πάει, ανάβει καντήλα κι ύστερα τρέχουμε και δε φτάνουμε || αν ενοχλήσεις ξανά την κόρη μου, θα σ' ανάψω καντήλα, που θα τρέχεις και δε θα φτάνεις!». Από το ότι πολλές γυναίκες, ιδίως ηλικιωμένες, κατά το άναμμα της καντήλας μπροστά στο εικονοστάσι του σπιτιού τους, παθαίνουν διάφορα ατυχήματα φτάνοντας και μέχρι το σημείο να βάζουν άθελά τους και πυρκαγιές Συνών. *ανάβω δαδί / ανάβω λάμπα / ανάβω λαμπάδα / ανάβω φωτιά / ανάβω φλόγα / ανάβω φωτιά (β)*·

- *βγάζω καντήλες*, με ενοχλεί κάτι τόσο πολύ, πού δεν μπορώ να το αντέξω: «μόλις τον ακούω να ρίχνει χριστοπαναγίες, βγάζω καντήλες». Από το ότι οι φλύκταινες του δέρματος είναι πολύ επώδυνες·

- *έβγαλαν καντήλες τα πόδια μου*, βλ. φρ. *έκαναν καντήλες τα πόδια μου*·

- *έκαναν καντήλες τα πόδια μου*, δημιουργήθηκαν φουσκάλες στα πέλματα, στα δάχτυλα ή στις φτέρνες, ιδίως από πολύωρο περπάτημα: «περπάτησα τόσα χιλιόμετρα δρόμο κι έκαναν καντήλες τα πόδια μου».

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας